

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Середня освіта (німецька мова і література)»

Спеціальність
014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація
014.022 Німецька мова та зарубіжна література

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практична фонетика німецької мови
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач	Весоловський Олег Васильович
Контактний телефон викладача	050 6246294
E-mail викладача	oleh.vesolovskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	https://knf.pnu.edu.ua/hrafik-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Програма призначена для відділень німецької мови факультетів іноземних мов університетів. Програма складена у відповідності до навчального плану і передбачає вивчення практичної фонетики німецької мови як систематичного курсу одного року навчання (двох семестрів). По завершенні практичного курсу фонетики студентам пропонується проблемний курс теоретичної фонетики, до сприйняття якого їх готує курс практичної фонетики. Практичний курс фонетики дає можливість студентам оволодіти вимовними навичками, спираючись на необхідні теоретичні знання, а також знайомить студентів з системою німецької транскрипції та найбільш необхідними елементами німецької інтонації. Основну увагу в програмі приділено звуковому складу німецької мови (вокалізму та консонантизму); співвідношенню звуку та букви; фонологічним одиницям; фонетичній транскрипції та способу графічного позначення інтонації; опису мовленнєвого апарату та особливості утворення голосних та приголосних звуків; принципам класифікації німецьких голосних та приголосних; поняттю наголосу слова та фразового наголосу; основним компонентам інтонації та інтонаційних структур.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою курсу практичної фонетики є вивчення та усвідомлення студентами теоретичних основ фонетики німецької мови, необхідних як для формування мовних вмінь та навичок в цілому, так і для розширення лінгвістичного кругозору; вироблення та автоматизація основних навичок правильної німецької вимови та реалізація їх у стилістично різноманітних мовних ситуаціях; максимальне оволодіння елементами професійної підготовки. Завдання курсу: - ознайомити студентів із теоретичними основами практичного курсу фонетики німецької мови, необхідними для надбання вимовних навичок; - закріпити та автоматизувати основні вимовні навички та сформувати здатність реалізовувати їх у різних за стилем мовленнєвих ситуаціях; - ознайомити студентів із правилами транскрипції німецької мови та виробити вміння самостійно транскрибувати та інтонувати текст; - забезпечити максимальне опанування елементами професійної підготовки; - розширити лінгвістичний кругозір студентів; - розширити знання студентів про особливості вимови німецької мови в німецькомовних країнах; - розширити знання студентів про стилі мовлення; - вдосконалити комунікативні якості особистості студента; - виховувати культуру спілкування студентів.</p>	
4. Програмні компетентності	
<p>✓ Загальні компетентності: • Здатність навчатися та продовжувати навчання із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями. • Здатність спілкуватися іноземною мовою, усно та письмово. • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності. • Здатність проведення досліджень на належному рівні. Фахові компетентності: • Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. • Здатність використовувати в професійній діяльності концептуальні</p>	

наукові та практичні знання традиційних і новітніх теорій, принципів, напрямків, методів і технологій в галузях філології, перекладознавства, педагогіки, психології та методики навчання іноземних мов. • Розуміння основних цілей і завдань освітнього процесу та специфіки діяльності вчителя ІМ у закладах ЗСО. • Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. • Здатність планувати, організовувати, здійснювати прикладне мікродослідження з предметної спеціальності на засадах науково-методологічного та етично-правового підґрунтя; аналізувати, систематизувати, інтерпретувати та доносити до фахівців і нефахівців його результати. • Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Здатність планувати, організовувати та проводити уроки та навчальні курси з основної і другої іноземної мови та німецької літератури, а також оцінювати навчальні досягнення учнів. • Здатність організовувати та керувати власним професійним розвитком та розвитком інших осіб у сфері вивчення та навчання іноземних мов

5. Програмні результати навчання

- Організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.
- Розуміти основні проблеми освіти та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів і технологій та інноваційних підходів.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості мистецтва слова, історію німецької мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанровостильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- Критично осмислювати основні поняття, принципи, методи, теорії та концепції обраної освітньої спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Планувати, організовувати та здійснювати освітній процес з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб та інтересів, а також специфіки навчального предмету

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
практичні заняття	60
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3, 4	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	2	В

Тематика курсу

3-й семестр		Кількість годин	
Тема	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Коартикуляція звуків у німецькій мові. Поняття коартикуляції звуків у мовленнєвому потоці. Типи модифікацій звуків у мовленнєвому потоці.	4	8	
Тема 2. Редукція, види і ступені редукції. Основні випадки асиміляції німецьких приголосних.	2	4	
Тема 3. Асиміляція за місцем артикуляції. Асиміляція за глухістю. Асиміляція і гемінація.	4	8	
Тема 4. Закон кінця слова. Послання звуків у слові й на стиках слів. Фонетичне чергування німецьких голосних, приголосних. Узагальнення. Фонетичне аудіювання.	2	4	
Тема 5. Узагальнення. Фонетичний аналіз. Транскрипція та транслітерація. Норми ISO 9:1995. Узагальнення. Фонетичне відтворення (вірші, скоромовки тощо)	4	8	
Тема 6. Поняття інтонації. Графічне зображення інтонації. Фразові ритмічні групи, словесний та фразовий наголос. Фразова інтонація і комунікативний тип речення.	2	4	
Тема 7. Види синтагм і їх інтонаційне оформлення у фразі. Залежність інтонаційного оформлення синтагми від її місця у фразі. Типи пауз у фразі. Інтонація мультисинтагмної фрази. Види незакінчених синтагм (вставка, перерахування, звертання). Комунікативні типи висловлень і їх інтонаційне оформлення.	4	8	
Тема 8. Комунікативні типи висловлень і їх інтонаційне оформлення. Фонетичні засоби емоційно забарвленого мовлення і емпізи. Інтонація простого розповідного речення.	2	4	
Тема 9. Інтонація питального речення з питальним та без питального слова. Інтонація окличного та спонукального речення. Інтонація складносурядного речення.	4	8	
Тема 10. Узагальнення. Фонетичний аналіз. Транскрипція. Фонетичне відтворення (вірші, скоромовки тощо)	2	4	
ЗАГАЛОМ	30	60	

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Критерії поточного оцінювання:</p> <p>Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція)</p>
---	---

	<p>(введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «відмінно» – здобувач освіти засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; - «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; - «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища; - «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачено одне письмове підсумкове тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, яке охоплює від 30 до 50 завдань (максимальна кількість балів – 20).</p>
Практичні заняття	<p>Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 5-ти бальною системою. Загальні критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів: Читання відмінно 5 (А) Студент читає діалоги, або тексти без фонетичних помилок. Вимова чітка, дотримується відповідного темпу, та інтонації в реченнях. Відсутність граматичних та лексичних помилок. добре 4,5 (В) Студент читає діалоги, або тексти з незначними фонетичними помилками. Вимова чітка, дотримується відповідного темпу, та інтонації в реченнях. Незначна кількість граматичних та лексичних помилок. 4 (С) Студент читає діалоги, або тексти з незначними фонетичними помилками. Вимова чітка, але є незначні відхилення від відповідного темпу, та інтонації в реченнях. Незначна кількість граматичних помилок.</p> <p>задовільно 3,5 (D) Студент читає діалоги, або тексти зі значними фонетичними помилками. Вимова не чітка, є незначні відхилення від відповідного темпу, та інтонації в реченнях. Незначна кількість граматичних помилок та лексичних помилок. 3 (Е) Студент читає діалоги, або тексти зі значними фонетичними помилками. Вимова не чітка, є значні відхилення від відповідного темпу, та інтонації в реченнях. Значна кількість граматичних помилок та лексичних помилок. незадовільно 2 (FХ) Студент читає діалоги, або тексти з грубими фонетичними помилками. Вимова не чітка, є значні відхилення від відповідного темпу, та інтонації в реченнях. Велика</p>

	кількість граматичних помилок та лексичних помилок. 1 (F) Знання, продемонстровані студентом, не відповідають рівню володіння німецькою мовою студента ВНЗ даної спеціальності.
Умови допуску до підсумкового контролю	Мінімальна кількість балів, яка передбачає зарахування пройденого курсу та виставлення рейтингової підсумкової оцінки, становить 50. При виставленні залікової оцінки враховуються навчальні досягнення студентів, а саме: бали, набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин (максимум 40), бали, отримані за виконання самостійної роботи (максимум 40), бали підсумкової контрольної роботи (максимум 20).
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Форма здачі – комбінована. Студент, який не набрав 25 балів за відомістю №1, користується правом перескладання іспиту за відомістю №2.

8. Політика навчальної дисципліни

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#) та [Процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності](#).

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Перезарахування освітніх компонент:

Процедуру перезарахування унормовано [Положенням про порядок визнання результатів навчання та ліквідації академічної різниці](#) та [Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, UdeMy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відрховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Павлишинець О.О., Петришак Б.Я. Вступний курс німецької мови. Посібник для студентів факультетів іноземних мов (початковий рівень). Івано-Франківськ, 2013. 90 с.
<http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/16264>
2. Duden: Das Aussprachewörterbuch. Band 6. Bearbeitet von Stefan Kleiner und Ralf Knöbl in Zusammenarbeit mit der Dudenredaktion. Berlin, 2015.
<https://www.duden.de/rechtschreibung/Aussprachewoerterbuch>
3. Pawlyschynez O. O., Petryschak B. Ja. Vom Laut zum Buchstaben. Handbuch für die Germanistikstudenten. IwanoFrankiwnsk, 2016. 96 S.
<http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/4952>
4. Формування фонологічної компетенції студентів I курсу мовного вузу під час вступно-корективного курсу: навчально-методичний посібник / Л.В. Калініна, Т.Ю. Григор'єва, Н.О. Гудзь, А.В. Соколовська, Л.М. Чумак. Житомир: Полісся, 2015. 248 с. <http://eprints.zu.edu.ua/12849/>
5. Einführungskurs der deutschen Phonetik. Lehrbuch für die Studenten der Fakultäten für Fremdsprachen (in Deutsch und Ukrainisch). / Bylyzja Ja. T., Schatska H.M. – IwanoFrankiwnsk: Plaj, 2001. – 72S.
6. Весоловський О.В., Малашевська І.Я., Остапович О.Я., Шацька Г.М. «Збірник диктантів із фонетичними завданнями» – навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов. – Івано-Франківськ: Видавництво «Гостинець», 2003. – 61 с.

Додаткова:

1. Thomas Becker. Einführung in die Phonetik und Phonologie des Deutschen. Darmstadt, 2012
2. Ursula Hirschfeld, Kerstin Reinke, Eberhard Stock. Phonetik intensiv. Langenscheidt KG, Berlin und München, 2007.
3. Gerhard JS Bunk. Phonetik aktuell. Hueber Verlag GmbH & Co. KG, 2005. 88 S.
4. Daniela Niebisch. Deutsch üben, Phonetik A1 – Übungen und Tipps für eine gute Aussprache. Hueber Verlag GmbH & Co. KG, München, Deutschland. 2019.
5. Prof. Dr. Kerstin Reinke. Phonetiktrainer A1-B1. Ernst Klett Sprachen GmGH, Stuttgart 2012.
6. Dieling H. Phonetik im Fremdsprachenunterricht Deutsch. – Berlin-München: Goethe-Institut, 1992. – 134S. 12. Dieling H., Hirschfeld U. Phonetik lehren und lernen. Fernstudienheft 21. – München: Goethe-Institut, 2000. – 199S

7. Корольова Н.О., Грималюк А.М. Deutsch durch Musik. Навчально-методичний посібник для студентів факультету іноземних мов. Івано-Франківськ, 2023. 130 с
8. Сидоров О.В., Сотникова С.І., Абрахам Я.П. Login 1. Підручник з німецької мови для студентів 1 курсу факультетів іноземних мов. – Харків: Фоліо, 2005. – 400 с
9. Стеріополо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 320с.

Викладач _____ Олег Весоловський